

3° Ja wadde were dadde; Ballade voe Lucy Monty, van F. Feys.
Georgette, zang met begeleiding.
Roadrunner 850477; 1 single (uitgave 1985).

OOSTENDSE NUMISMATIEK

door Edwin LIÉTARD

BELEG VAN OOSTENDE 1601-1604 - AANVAL VAN 7 JANUARI 1602

Generaal Francis VERE, de Engelse Gouverneur van Oostende, die in de nacht van 15 juli 1601 werd gekwetst en ter verzorging en herstel naar Middelburg overgebracht, ontscheepte na 2 maanden op 16 september 1601 terug in de Oostendse vesting.

Na een inspectie van de vesting kwam hij tot de vaststelling van de lamentabele situatie van de verdedigingswerken en vooral de uitgeputte nog aanwezige troepen. Francis VERE deed een dringende aanvraag voor nieuwe bevoorrading en vooral verse troepen aan de Staten Generaal. Deze stemden toe in de nodige bevoorrading van alles per kerende brief.

Door het slechte weer en aanhoudende stormen bleven de beloofde schepen op zich wachten.

Om tijd te winnen verzon Francis VERE een krijgslist, die erin bestond geveinsde onderhandelingen te voeren tot overgave van de vesting van Oostende.

Op 23 december begon hij de onderhandelingen met Aartshertog Albrecht en dit na de nodige uitwisseling van gijzelaars. Deze onderhandelingen sleepten opzettelijk gedurende 2 dagen aan en op 25 december brak Generaal VERE de onderhandelingen af na het nieuws dat 5 oorlogsschepen van de Staten Generaal voor de Oostendse vesting waren aangekomen. De volgende morgen begonnen de vijandelijkheden terug.

De belegeraars vonden deze handeling van VERE onfair en op 7 januari 1602 werd de stad onder een geweldig kanonvuur genomen en dit gedurende ruim 12 uur. Om 7 uur 's avonds vielen de Spaanse troepen van de Aartshertog met volle geweld en bij laag tij de vesting aan. Deze bestorming werd gevoerd door ruim 600 man aan troepen, opgejaagd door de cavalerie, doch Generaal VERE, die verwittigd was door overlopers, kon tijdig de nodige tegenmaatregelen treffen.

In de geslagen bressen kwam het tot man aan man gevechten doch deze werden steeds afgeslagen door de troepen van Francis VERE.

De sluizen werden geopend en het water van de grachten liep terug naar zee. Met het terugstromend water werden vele Spaanse manschappen meegesleurd. Deze bestorming kostte de Aartshertog Albrecht ongeveer 2.500 man en in de vesting werden er enkel 100 man gedood.

Om deze gebeurtenis te herdenken en om de terechtwijzing (volgens de belegerden) door God te laten blijken werden 2 penningen geslagen, één in zilver en één in koper.

1602 ZILVEREN EN KOPEREN PENNING Ø 31 mm VI : 14 - DUGN : 3530

R. FORTIS . ARMATVS . CVSTODIT . ATRIVM . 1602.

(Een sterke bewapening beschermt het paleis). De poort van een paleis beschermd door de gewapende hand van Jehovah (God).

V. LVCTOR . ET . EMERGO .

(Vechten en boven blijven). Gekroond wapenschild van Zeeland omringd door de wapenschilden van de edelen van de diverse steden.

VUURTOREN VAN OOSTENDE IN 1771

Om de veiligheid te waarborgen van de haven van Oostende en van haar opbloeiende vissersvloot en vooral om de ingang van de haven aan de scheepvaart op de Noordzee duidelijk te maken.

Zeer grote moeilijkheden ondervond men bij nacht, mist en stormweer. Daarom werd er na overleg met de diverse diensten van Keizerin Maria-Theresia van Oostenrijk overgegaan tot de goedkeuring van de bouw van een vuurtoren in de haven van Oostende in 1771.

Deze vuurtoren was een kolom die opgetrokken was in Toscaanse stijl en werd verlicht door een buitenstaand vuur gevoed door steenkool. Deze lichtbaken werd opgetrokken buiten de vestingswallen (tegenwoordig op het Zeeheldenplein en dit op de plaats van het monument der zeelieden).

De inhuldiging gebeurde op 15 oktober 1772 in aanwezigheid van Burgemeester Arnold HOYS en het voltallig schepencollege en vele personaliteiten en menig afgevaardigde van de visserij.

De bouw was van de hand van architect DE WEZ en bestond uit de eigenlijke vuurtoren en bijhorend huisje voor de wachter, dit alles voor de som van 10.000 Florijn.

Reeds in 1776 werd er na uitdrukkelijk aandringen van de scheepvaartdeskundigen, de verlichting met steenkool vervangen door lichtspiegels. De reden daarvoor was te zoeken in het voortdurend uitdoven van het licht bij stormweer en geweldige regenval.

Deze vuurtoren bleef in dienst tot het einde van 1859, en werd vervangen op 1-1-1860 met de ingebruikname van de nieuwe vuurtoren opgericht op de oosteroever van de haven.

De oude vuurtoren bleef bestaan tot in 1944 maar niet meer als lichtbaken. Bij de oudere Oostendenaars is dit bouwwerk gekend als de "vlaggestok".

Ter gelegenheid van het oprichten van een zonodige vuurtoren in Oostende, werden er 2 medailles geslagen om deze gebeurtenis te herdenken.

1771 ZILVEREN EN BRONZEN MEDAILLE Ø 35 mm VI : 91

R. CAR. ALEX. LOTH. DUX. BELG. PRAEF. 1771.

Buste van Karel Hertog van Lotharingen, rechts gericht en gekleed in harnas. Onderaan het borstbeeld een R. (ROETTIERS, graveur van deze medaille).

V. NAVIGANTVM SALVTI PROVIDET.

Zicht op de haven van Oostende. De haven met 2 staketsels en linksonderaan de vesting met legende binnenin : OSTENDA. De vuurtoren staat buiten de vestingswallen, voor de haven een driemaster met volle zeilen.

AANMOEDIGING VAN DE NATIONALE VISSERIJ IN 1785

Na een verzoekschrift van de reders in 1783 aan de regering van Jozef II, keizer van Oostenrijk, om de eigen invoer van de gevangen kabeljouw te beschermen tegen de buitenlandse invoer, vaardigde Jozef II een verdict uit op 7 juli 1783.

Dit verdict behelsde volgende maatregelen : de kabeljouw gevangen door de eigen visserijvloot werd vrijgesteld van mijnrecht in verschillende departementen. Opsomming van deze 16 departementen waarin dit verdict geldig was : Brussel, Antwerpen, Turnhout, Tienen, Sint-Niklaas, Gent, Brugge, Oostende, Nieuwpoort, Ieper, Kortrijk, Doornik, Mons, Chimai, Charleroi en Namur.

Een 2de verzoekschrift in 1785 werd opgevolgd door een rondschriften van de regering van de Oostenrijkse Nederlanden. Op 23 augustus 1785 werd een absoluut verbod ingesteld op de invoer van kabeljouw uit de vreemde.

Deze maatregel trof vooral de Hollanders, die een groot afzetgebied hadden in Vlaanderen. Strenge straffen werden uitgevaardigd tegen de overtreders. Vanaf 5 september 1785 werd een boete van 500 Florijn gezet op iedere frauduleuze invoer van buitenlandse kabeljouw.

Deze maatregel was rechtsmatig in de hierbovenvermelde departementen.

Het eerste verdict werd uitgebreid tot de visvangst van haring, kreeft en garnalen.

Deze bescherming bracht een overwachte opbloei teweeg van de eigen vissersvloot. In 1785 waren er te Oostende slechts 31 visserssloepen en 2 jaar later, in 1787, was dit aantal reeds opgelopen tot 71 stuks. Deze aangroei kwam ten goede aan de scheepswerven van Brugge en Oostende.

Om deze beschermingsmaatregel voor de eigen visserij te herdenken werd een medaille geslagen in zilver in een oplage van 464 stuks.

1785 MEDAILLE IN ZILVER IN ACHTHOEK Ø 35 mm

R. Beide borstbeelden naar elkaar gericht met er rond een rand-schrift :

MAR . CHRIST . AVST . ALB . CAS . SAX . DVX . BELG . PRAEF .
Maria-Christina van Oostenrijk en haar echtgenoot Albert van Saksen-Cassel. Maria-Christina draagt een diadeem in het haar, Albert draagt een harnas.

- V. Bovenaan een girlande en onderaan een palm met eikentak met in het midden een tekst van 5 lijnen :
ADDITVS/AEQVUREAE . PISCATIONE/PROVIDIS . EDICTIONIBVS/STIMVLVS/
MDCCLXXXV. (bijkomende stimulerende en beschermende uitvaardiging voor de zeevisvangst 1785).

VEILING 1990

Op donderdag 25 januari 1990 gaat de jaarlijkse Veiling van DE PLATE door onder leiding van de heer O. VILAIN.

Personen die wensen stukken te laten veilen mogen de lijst van de te veilen stukken (zo gedetailleerd mogelijk) binnenbrengen bij de heer O. VILAIN, Rogierlaan, 38 bus 11, Oostende.

De stukken (boeken, foto's, affiches, plannen, enz., maar geen breekbare voorwerpen) moeten wel betrekking hebben op Oostende of de kuststreek.

ø ø ø ø

LIDGELD 1990

Het lidgeld voor het lidmaatschap bij de Heemkring DE PLATE is voor 1990 vastgesteld als volgt :

Aangesloten lid :	400 Fr
Steunend lid :	500 Fr
Beschermend lid (vanaf) :	1.000 Fr

Mogen wij vragen gebruik te maken van het hierbijgevoeg stortingsbulletin. Alleen diegenen die tot nu toe niet gestort hebben (laatste storting door ons ontvangen op 23 november) vinden hierbij een stortingsbulletin.

Ook dit jaar biedt het Grafisch Bedrijf LAMMAING ons gratis de Platekalender aan. Deze wordt samengesteld door onze ondervoorzitter de heer O. VILAIN. Als thema werd "'t BOSJE" gekozen.

ø ø ø ø

TENTOONSTELLING

Van 28 oktober tot en met 31 december 1989 loopt in ons Heemmuseum de tentoonstelling

OOSTENDE VRIJHAVEN. Op- en teloorgang (1769-1794)

dit naar aanleiding van het 35-jarig bestaan van onze Kring.

ZEKER DE MOEITE WAARD OM TE BEZOEKEN ! ! !

Het museum is open :

- elke namiddag (uitgenomen op dinsdag) van 15u tot 17u
- elke zaterdag van 10u tot 12u en van 15u tot 17u